

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Elity polityczne Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Politologia Specjalność Marketing polityczny i doradztwo w polityce Jednostka organizacyjna Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia niestacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2023/24 Kod zajęć 14POLMPDN.12S.11608.23 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy specjalnościowy Blok zajęciowy Przedmioty specjalnościowe
Koordynator zajęć	Marek Żyromski	
Prowadzący zajęcia	Marek Żyromski	
Okres Rok 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 20, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Dostarczenie studentom wiedzy o najważniejszych teoriach elity.
C2	Zapoznanie studentów z możliwościami aplikacji teorii elity do analizy systemów społeczno-politycznych (zarówno współczesnych, jak i istniejących w mniej lub bardziej odległej przeszłości).
C3	Pokazanie konkurencyjnych wobec teorii elity koncepcji stratyfikacji społecznej.
C4	Poprzez nawiązanie do pewnych wątków z przedmiotu „socjologia ogólna” dalsze kształtowanie kompetencji w zakresie poznania naukowego.

Wymagania wstępne

Student, który rozpoczyna zajęcia z przedmiotu:

1. ma podstawową wiedzę o społeczeństwie, państwie i prawie;
2. potrafi wyszukiwać informacje w różnych źródłach i opracowaniach;
3. ma potrzebę poszerzenia wiedzy o życiu społecznym i przekazywania jej innym;
4. rozumie znaczenie takiej wiedzy w pracy zawodowej.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna i rozumie znaczenie najważniejszych teorii elity (także w porównaniu do innych koncepcji stratyfikacji społecznej)	POL_K1_W01, POL_K1_W02, POL_K1_W10	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne
W2	zna i rozumie struktury społeczno-polityczne państw współczesnych	POL_K1_W01, POL_K1_W02, POL_K1_W10	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne
W3	zna i rozumie zasady funkcjonowania elit politycznych na przykładzie wybranych państw współczesnych (USA, Wielka Brytania, Polska, ZSRR-Rosja)	POL_K1_W01, POL_K1_W02, POL_K1_W11	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi samodzielnie interpretować przemiany w funkcjonowaniu elit politycznych	POL_K1_U01, POL_K1_U02, POL_K1_U08	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne
U2	potrafi samodzielnie zastosować poznane teorie elity do analizy współczesnych systemów społeczno-politycznych	POL_K1_U01, POL_K1_U02, POL_K1_U08	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne
U3	potrafi samodzielnie prognozować kierunki ewolucji elit politycznych państw współczesnych	POL_K1_U01, POL_K1_U02, POL_K1_U05	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	jest gotów/gotowa do ciągłego aktualizowania wiedzy	POL_K1_K01	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne
K2	jest gotów/gotowa do pracy w organizacjach i instytucjach publicznych	POL_K1_K02	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne
K3	jest gotów/gotowa do udziału w życiu społeczno-politycznym kraju	POL_K1_K05	Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Wiadomości wprowadzające: pojęcie elity, elita jako zbiór czy grupa społeczna, elita czy elity, elity polityczne a inne typy elit. Inne ujęcia stratyfikacji społecznej (marksizm, Max Weber, funkcjonalizm).	W1, W2, U1, U3, K1, K3	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
2.	Gaetano Mosca jako twórca socjologicznej teorii elity. Psychologiczne ujęcie koncepcji elity Vilfredo Pareto.	W1, W2, U1, U2, K1, K2, K3	Wykład
3.	Oligarchiczne ujęcie komitetów partyjnych - Robert Michels. Anglosaskie ujęcie teorii elity (K.Mannheim, H.D.Lasswell, Ch.W.Mills).	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład
4.	Polski „ślad” w teorii elity (Cz.Znamierowski, Z.Bauman, W.Wesołowski, J.J.Wiatr).	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład
5.	Neofunkcjonalny paradygmat elitystyczny jako współczesna teoria elity (J. Higley i współpracownicy).	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład
6.	Możliwości zastosowania teorii elity do analizy systemów preindustrialnych (antyczna Grecja, starożytny Rzym, średniowiecze, Odrodzenie).	W1, U1, K1, K2, K3	Wykład
7.	Przemiany elity w Związku Radzieckim (elita bolszewicka, okres stalinowski, czasy Chruszczowa, okres Breżniewa, przemiany Gorbaczowa). Elita a niższe warstwy społeczeństwa radzieckiego. Przedstawienie elity współczesnej Rosji i wybranych państw postradzieckich.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład
8.	Analiza elity brytyjskiej i amerykańskiej na tle niższych warstw społecznych. Spór elitystów (G.William Domhoff) z pluralistami (R.Dahl) oraz „perspektywa demo-elitarna” (E.Etzioni-Halevy).	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład
9.	Przedstawienie badań empirycznych analizujących elity II Rzeczypospolitej (R.Wapiński), Polski Ludowej (F.Ryszka, J.J.Wiatr, J.Wasilewski) oraz III Rzeczypospolitej (M.Ziółkowski, E.Wnuk-Lipiński, J.Wasilewski).	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład
10.	Podsumowanie - różne podejścia do problematyki elity: pasożytnicze elity, celebrities, łże-elity itd.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład konwersatoryjny, Dyskusja, Metoda analizy przypadków

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Kolokwium pisemne lub kolokwium ustne (do wyboru przez studenta). Kryteria oceniania: • bardzo dobry (bdb; 5,0): wiedza, bardzo dobrze opanowane umiejętności oraz wykształcone kompetencje personalne i społeczne • dobry plus (+db; 4,5): pogłębiona wiedza, dobrze wyuczone umiejętności oraz wykształcone kompetencje personalne i społeczne • dobry (db; 4,0): dobra wiedza, dobrze wyuczone umiejętności oraz wykształcone kompetencje personalne i społeczne • dostateczny plus (+dst; 3,5): zadawalająca wiedza, wyuczone umiejętności oraz kompetencje personalne i społeczne • dostateczny (dst; 3,0): podstawowa wiedza, opanowane najważniejsze umiejętności oraz wykształcone podstawowe kompetencje personalne i społeczne • niedostateczny (ndst; 2,0): niezadawalająca wiedza, nieopanowane umiejętności oraz niewykształcone kompetencje personalne i społeczne

Literatura

Obowiązkowa

1. Żyromski M., Teorie elit a systemy polityczne, Poznań 2007.

Dodatkowa

1. Fitzpatrick S., Zespół Stalina. Niebezpieczne lata radzieckiej polityki, Wołowiec 2017.
2. Fitzpatrick S., Życie codzienne pod rządami Stalina. Rosja radziecka w latach trzydziestych XX wieku, Kraków 2012.
3. Overy R., Dyktatorzy. Hitler i Stalin, Wrocław 2009.
4. Riasanovsky N.V., Steinberg M.D., Historia Rosji, Kraków 2009.
5. Szacki J., Historia myśli socjologicznej, Warszawa 2002.
6. Sztompka P., Socjologia. Analiza społeczeństwa, Warszawa 2002.
7. Longerich P., Konferencja w Wannsee. Droga do "Ostatecznego Rozwiązania", Warszawa 2018.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	20
Czytanie wskazanej literatury	20
Przygotowanie do zaliczenia	20
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
POL_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznego analizowania posiadanej wiedzy oraz dostępnych źródeł i informacji oraz uzupełniania ich w oparciu o ekspertyzy i źródła naukowe dotyczące nauk o polityce i administracji
POL_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do inicjowania oraz określania w pracy zawodowej i działalności publicznej zadań i działań na rzecz środowiska społecznego (ze szczególnym uwzględnieniem środowiska politycznego), a także sposobów i środków ich realizacji
POL_K1_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do uczestniczenia w życiu społeczno-politycznym korzystając z różnych mediów i sposobów komunikowania
POL_K1_U01	Absolwent/ka potrafi wykorzystać podstawową wiedzę teoretyczną i pozyskiwać dane do opisywania, interpretowania, oceniania, analizowania i rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów politycznych
POL_K1_U02	Absolwent/ka potrafi dobierać i stosować właściwe metody i narzędzia, w tym nowe technologie, do określania i wykonywania zadań typowych dla działalności zawodowej specjalisty z zakresu nauk o polityce i administracji
POL_K1_U05	Absolwent/ka potrafi prognozować procesy i zjawiska społeczne (polityczne, prawne, ekonomiczne) z wykorzystaniem standardowych metod i narzędzi właściwych dla nauk o polityce i administracji
POL_K1_U08	Absolwent/ka potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie
POL_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie zasady funkcjonowania człowieka w społeczeństwie, w szczególności jako podmiotu konstytuującego organizacje i instytucje polityczne
POL_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu różne rodzaje struktur i instytucji społecznych (politycznych, prawnych, ekonomicznych) oraz ich istotne elementy i zasady funkcjonowania
POL_K1_W10	Absolwent/ka zna i rozumie determinanty efektywności procesu politycznego, zmian w systemie politycznym oraz przyczyny, przebieg, skalę i konsekwencje tych zmian
POL_K1_W11	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym wyzwania związane z ekonomicznymi, prawnymi i etycznymi uwarunkowaniami działalności zawodowej typowej dla specjalisty z zakresu nauk o polityce i administracji